

ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਜੇ.
ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWP-8386-2015

7 ਮਾਰਚ, 2019

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਆਰਟੀਕਲ 226/227— ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ—ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਲਾਜ— ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਖਰਚਾ—ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਵਾਈ ਕਿਰਾਇਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੋਲਡ, ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਫ਼ਰੀ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਏਅਰ ਫੇਅਰ (ਕਿਰਾਇਆ) ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। . ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 25.01.1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਮੇਲਾ (ਕਿਰਾਇਆ) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਜੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਫ਼ਰੀ ਭੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(ਪਰਾ 12)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ.

ਮੋਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਜੇ

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਠਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 19.01.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ 06.02.2012 ਤੋਂ 10.02.2012

ਤੱਕ।

(2) ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਲਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਤਰਲ ਦਵਾਈ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ., ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਨਿਊਰੋਲੋਜਿਸਟ ਕੋਲ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ CMC, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 04.01.2012 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 07.01.2012 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 06.02.2012 ਤੋਂ 10.02.2012 ਤੱਕ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ 10,30,238/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬਿੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਰਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਸਨ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਲੇਮ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 2013 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 4836 (O&M) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ।

(4) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 10,30,238/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 6,61,849/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਜੋਂ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ।

(Harsimran Singh Sethi, J.)

(6) ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਰੀਇੰਬਰਸਮੈਂਟ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2013 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4836 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 07.03.2014 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 6,61,849/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(7) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯਾਤਰਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“1. ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ (ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ), ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਜਲੰਧਰ। ਉਸਨੇ 06.02.2012 ਤੋਂ 10.02.2012 ਤੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਮਲਟੀ ਫੋਕਲ ਨਿਊਰੋਲੋਜੀ ਲਈ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ CMC, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ 9,06,238/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 2013 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4836 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 07.03.2014 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:-

“ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਵਧੀਆ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦਵਾਈਆਂ ਹੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਈਪਰਟੈਕਨਿਕਲ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਲਾਹੇਵੰਦ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੰਗ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ” ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 10,30,238/- (ਰੁ. ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚੇ)। ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਲਈ 1,24,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ/ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

xxx xxx xxx xxx

ਕਿ, ਇਹ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ (ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ), ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ। ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਜਲੰਧਰ। ਉਸਨੇ 06.02.2012 ਤੋਂ 10.02.2012 ਤੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਮਲਟੀ ਫੇਕਲ ਨਿਊਰੋਲੋਜੀ ਲਈ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ CMC, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ 9,06,238/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਿੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2013 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4836 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 07.03.14 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:-

“ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਵਧੀਆ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ

(*Harsimran Singh Sethi, J.*)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦਵਾਈਆਂ ਹੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਈਪਰਟੈਕਨਿਕਲ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਲਾਹੇਵੰਦ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਵਾਟਰ ਟਾਈਟ ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ ਵੇਲਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ” ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 6,61,849/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ,30,238/-। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ ਮੈਡੀਕਲ (6)/02/2015/1977-81 ਮਿਤੀ 19.01.2015 ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 6 ਅਤੇ 7 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿੱਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 8. ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 25.01.1991 ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 12/193-94-5HB5/55251-54 ਮਿਤੀ 13.2.1995 ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਅੰਕੜਾ R- 1) . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਜ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 9. ਕਿ, ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਣ 1,24,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਭਰਪਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 25.1.1991 (ਪੈਰਾ-ਕੇ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਲਈ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ) ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀ 07.03.2014 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। "

(8) ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ 25.01.1991 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ 25.01.1991 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 13.05.2015 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। . ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(i) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

(iv) ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ:-

xxx xxx xxxx xxx

ਇੱਕ ਮਾਹਿਰ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ

(Harsimran Singh Sethi, J.)

ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ। ਬੋਰਡ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਇਲਾਜ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਲਾਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

xxx xxx xxx xxx

(vi) ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ, ਜੇਕਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਟੀ.ਏ.

(10) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਰੀਜ਼ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਹੈ। ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਵਾਈ ਕਿਰਾਇਆ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਸੀ।

(11) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(12) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਫ਼ਰੀ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਏਅਰ ਫੇਅਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 25.01.1999 ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਮੇਲਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਜੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। . ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਫ਼ਰੀ ਭੱਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕੋਈ

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(13) ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ੁਭਰੀਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ